

Επιτροπή Διεκδίκησης επίλυσης Υδατικού προβλήματος Θεσσαλίας (Ε.Δ.Υ.ΘΕ)

Ανοικτή Επιστολή προς τον Πρωθυπουργό κ. Κυρ. Μητσοτάκη

Αξιότιμε κύριε Πρωθυπουργέ

Σας καλωσορίζουμε στην Θεσσαλία ευελπιστώντας πως οι όποιες αναφορές σας στα μεγάλα θέματα του τόπου μας θα έχουν θετικό αποτέλεσμα.

Από την πλευρά μας θα επισημάνουμε πως το ΜΕΓΙΣΤΟ όλων των προβλημάτων της περιοχής μας είναι το ΥΔΑΤΙΚΟ που επί δεκαετίες παραμένει άλυτο, ενώ στις παρούσες συνθήκες επιδεινώνεται με ταχείς ρυθμούς και απαιτούνται ΕΠΕΙΓΟΝΤΩΣ λύσεις.

Η Θεσσαλία είναι η μεγαλύτερη ενιαία πεδιάδα της χώρας, έχει τη πιο παραγωγική γεωργία με μέσο κύκλο εργασιών 300 €/στρ. έναντι μέσου όρου 200 €/στρ. της χώρας και στηρίζεται στην ικανότητα των αγροτών της και την άρδευση του 50% των καλλιεργούμενων εκτάσεων.

Το τελευταίο δεν φαίνεται να είναι βιώσιμο χωρίς την εκτέλεση έργων ταμίευσης νερού που θα συγκεντρώνουν τα χειμερινά νερά για να χρησιμοποιηθούν το καλοκαίρι.

Μείωση των αρδευόμενων καλλιεργειών θα σημάνει αντίστοιχη μείωση των εισοδημάτων κατά 70% κάτι που θα επιδεινώνεται καθώς η κλιματική αλλαγή θα επιδρά εντονότερα.

Για τη κάλυψη του ελλείμματος νερού πρέπει να μειωθούν οι αρδευόμενες εκτάσεις τουλάχιστον κατά 1.000.000 στρ., με συνέπεια την μείωση του άμεσου εισοδήματος από τη γεωργία 500.000.000 € και την ερημοποίηση ολόκληρων περιοχών της Θεσσαλίας.

Οι ταμιεύσεις νερού θα προσφέρουν ασφάλεια από πλημμύρες, επισιτιστική επάρκεια, διατήρηση της απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα και εξασφάλιση του εισοδήματος και της ζωής των θεσσαλών.

Θα παρουσιάσουμε συνοπτικά ορισμένες βασικές διεκδικήσεις της Επιτροπής μας.

1. Τα έργα ταμίευσης νερού στην ΛΑΠ Πηνειού περιμετρικά του θεσσαλικού κάμπου.

Πρόκειται για έργα «πολλαπλού σκοπού» (αντιπλημμυρικά, υδρευτικά, αρδευτικά, οικολογικής προστασίας - αποκατάστασης κοκ), που ΔΕΝ έχουν τύχει της αναγκαίας προσοχής των κυβερνώντων.

Πριν λίγους μήνες εξαγγέλθηκε από την κυβέρνηση σας και ήδη δημοπρατήθηκε ο πολύ σημαντικός ταμιευτήρας Ενιπέα (Σκοπιάς) Φάρσαλων, με τεράστια

αντιπλημμυρική, οικολογική, αρδευτική και υδρευτική σημασία, ένα έργο που δημόσια χαιρετίσαμε.

Όμως τίθεται το ερώτημα, πόσα ακόμη χρόνια θα απαιτηθούν ώστε να επιλυθεί το φλέγον υδατικό πρόβλημα, όταν απουσιάζει ένα ολοκληρωμένο και δεσμευτικό εφαρμοστικό πλάνο (masterplan) και κινούμαστε με ιδιαίτερα χαμηλούς ρυθμούς παραγωγής έργων ;

Ας σημειωθεί επίσης πως αξιόλογου όγκου περιφερειακοί ταμιευτήρες (Μουζάκι, Πύλη, Ελασσόνα, Νεοχωρίτης κλπ.) είναι έξω από τον σχεδιασμό της κυβέρνησης σας, αφού δεν φρόντισε για την ωρίμανση των έργων αυτών, με κίνδυνο να παρέλθει άκαρπη και η επόμενη τετραετία.

2. Τα έργα μεταφοράς νερού (εκτροπής) από τον Αχελώο

Ένα ακόμη θέμα ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ για την Θεσσαλία (πέραν των πλημμυρών) είναι η ΞΗΡΑΣΙΑ που μας απειλεί όλο και πιο έντονα, καθώς και η σταθερά εξελισσόμενη διάβρωση των εδαφών και ο κίνδυνος ΕΡΗΜΟΠΟΙΗΣΗΣ της περιοχής μας.

Βασική ελπίδα αντιμετώπισης αυτών των κινδύνων είναι η δημιουργία των αναγκαίων αποθεμάτων νερού στον υπό κατασκευή ταμιευτήρα Συκιάς επί του Αχελώου και η ολοκλήρωση της σήραγγας των 17,8 χλμ. που θα επιτρέψει την μεταφορά τους στη Θεσσαλία.

Δυστυχώς, παρά τις πολλές υποσχέσεις που αρχικά δόθηκαν από εσάς προσωπικά και από πλήθος στελεχών της κυβέρνησης σας (με επανειλημμένες δηλώσεις), τα έργα παραμένουν εγκαταλειμμένα.

Προφανώς όλα αυτά οφείλονται στην απουσία πολιτικής βούλησης και όχι βεβαίως (όπως κάποια στελέχη της κυβέρνησης σας ισχυρίζονται) στην καθυστέρηση του υπό αναθεώρηση Σχεδίου Διαχείρισης Υδάτων.

Με όλο το σεβασμό κε Πρωθυπουργέ, θεωρούμε πως έχετε υποχρέωση για ουσιαστικές εξηγήσεις προς τον θεσσαλικό λαό, τόσο για αυτή τη στασιμότητα, όσο και για την αποστασιοποίηση (προσωπική και της κυβέρνησης) από οποιαδήποτε αντίδραση απέναντι σε ηγετικά στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ, που πριν λίγους μήνες ανακοίνωσαν την πρόθεση τους να κατεδαφίσουν τα ημιτελή έργα Αχελώου και παράλληλα στη Βουλή (14 Δεκεμβρίου 2022) δηλώναν με ικανοποίηση πως «ο Μητσοτάκης έβαλε τίτλους τέλους στον Αχελώο» !

Υπενθυμίζουμε επίσης πως, εκτός από την ασφάλεια μας, τα έργα μεταφοράς νερού από τον Αχελώο, συνδυαστικά με εκείνα στην ΛΑΠ Πηνειού που προαναφέραμε, συνδέονται ΚΑΙ με τις προοπτικές του πρωτογενούς τομέα και κατ' επέκταση με το ΣΥΝΟΛΟ της οικονομίας στην περιοχή (μεταποίηση, βιομηχανία, εμπόριο, απασχόληση κλπ.).

Επιπλέον στα έργα αυτά στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό η ισορροπία και η αποκατάσταση των πληττόμενων οικοσυστημάτων (υπόγειοι υδροφορείς,

ποτάμια, ακόμη και η τεχνητή λίμνη Κάρλα που κατά 70% τροφοδοτείται από τον Πηνειό).

Και όλα αυτά αποτελούν μια «κληρονομιά» που δεν πρέπει να την παραδώσουμε στις επόμενες γενιές στην κατάσταση που βρίσκεται σήμερα.

3. Η Υδροηλεκτρική Ενέργεια (ΥΗΕ) και η Οικονομία ορεινών περιοχών

Στο υδατικό ζήτημα συμπεριλαμβάνεται και μια ακόμη παράμετρος, αυτή της παραγωγής «πράσινης» ΥΗΕ που αναμένεται να παραχθεί, αφενός στη Συκιά και στην περιοχή Μουζακίου (μετά την έξοδο της σήραγγας), αφετέρου με το σύστημα άντλησης - ταμίευσης που επιπλέον δίνει και την δυνατότητα αποθήκευσης της παραγόμενης ενέργειας.

Θα παραχθεί καθαρή ενέργεια από εταιρείες του κλάδου με εγχώριους φυσικούς πόρους, η οποία θα συμπληρώσει την παραγόμενη από μονάδες αιολικής και ηλιακής ενέργειας.

Τα έργα θα δώσουν απασχόληση στη περιοχή τόσο κατά την εκτέλεση τους όσο και κατά τη λειτουργία τους αλλά και από τη δημιουργία τουριστικού περιβάλλοντος ανάλογο με αυτό της λίμνης Πλαστήρα.

Τα παραπάνω, μεταξύ άλλων, τεκμηριώνουν απόλυτα ΚΑΙ την οικονομική σκοπιμότητα των έργων Αχελώου και εγγυώνται την ταχεία απόσβεση τους.

Παρόλα αυτά η κυβέρνηση σας δεν μερίμνησε να ληφθούν οι αναγκαίες αποφάσεις που εκκρεμούν (οριστικό υψόμετρο λίμνης Συκιάς για την προστασία της μονής Μυροφύλλου κοκ) ώστε η ΔΕΗ (ή όποιος άλλος ενεργειακός εταίρος επιλεγεί) να προχωρήσει στην εκπόνηση των αναγκαίων μελετών και τελικά στην κατασκευή και λειτουργία των ΥΗ μονάδων.

Πολλά λέγονται και γράφονται για αντικρουόμενα επιχειρηματικά συμφέροντα άλλων ΑΠΕ (φωτοβολταϊκά, αιολικά) αλλά και του αντιπεριβαλλοντικού φυσικού αερίου, τα οποία φέρονται ως η κύρια αιτία για τους «δισταγμούς» στην λήψη σχετικών αποφάσεων.

Θα θυμίσουμε επίσης πως και ο προηγούμενος Πρωθυπουργός κ. Αλ. Τσίπρας, το 2018 από τη Λάρισα, είχε ανακοινώσει πως η κυβέρνηση του θα διερευνήσει την ΥΗ αξιοποίηση της Συκιάς, μια προοπτική όμως που λίγους μήνες αργότερα εγκαταλείφθηκε (ΕΣΕΚ 2018) χωρίς περισσότερες (οφειλόμενες κατά την άποψη μας) εξηγήσεις.

Μετά από όλα αυτά, πόσο άδικο ή «αυθαίρετο» θα ήταν να υποθέσουμε ή να ισχυρισθούμε πως για την αξιοποίηση της ΥΗ Ενέργειας, των έργων Αχελώου και ιδιαίτερα την ασυγχώρητη παράταση αυτής της στασιμότητας - που προφανώς κάποιους ευνοεί -, η πολιτική σας ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΑ συμβαδίζει με εκείνη του κου Αλ. Τσίπρα ;

Αξιότιμε κε Πρωθυπουργέ,

Χωρίς διάθεση να εμπλακούμε σε πολιτικές αντιπαραθέσεις, θεωρούμε πως η κυβερνητική σας θητεία στο υδατικό θέμα είχε δυστυχώς περιορισμένα αποτελέσματα.

Δεν έχουμε πρόθεση για εύκολες κριτικές, ούτε την απαίτηση να πραγματοποιηθούν «εν μια νυκτί» από εσάς όσα δεν έγιναν επί πολλά χρόνια. Όμως

- ✓ Ζητούμε να επικεντρώσετε την προσπάθεια σας για βελτίωση της Διαχείρισης των Υδάτων στη χώρα μας και αναβάθμιση του ξεπερασμένου θεσμικού πλαισίου.
- ✓ Ζητούμε να επιταχυνθούν οι αναγκαίες διαδικασίες και να αξιοποιηθούν τα κατάλληλα χρηματοδοτικά εργαλεία για υλοποίηση δράσεων και νέων έργων ταμίευσης και εξοικονόμησης νερού που θα βοηθήσουν στην επίλυση του υδατικού προβλήματος της Θεσσαλίας.
- ✓ Ζητούμε να ΜΗΝ ΥΠΑΡΞΕΙ ΑΛΛΗ ΧΑΜΕΝΗ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑ και να μην «σέρνεται» άλλο το επίμαχο ζήτημα των έργων Αχελώου ώστε, μεταξύ άλλων, να αποφευχθούν οι κίνδυνοι καταστροφών από καταρρεύσεις και να αποκατασταθεί η οικολογική ισορροπία στον ποταμό που επί πολλά χρόνια παραμένει κομμένος στα δυο !
Είναι συνεπώς επιβεβλημένη η ΑΜΕΣΗ συζήτηση και λήψη ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ και δεσμευτικής απόφασης από την Βουλή για την ολοκλήρωση ή την κατεδάφιση (εάν κάτι τέτοιο κριθεί σκόπιμο) των ημιτελών έργων Αχελώου, ώστε όλοι να προσαρμόσουν αναλόγως τις προσδοκίες τους για την χρήση των υδάτων στην περιοχή.
- ✓ Τέλος θεωρούμε επιβεβλημένο, πριν τις επερχόμενες εκλογές, να έχει κατατεθεί από την παράταξη σας ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα δράσεων και έργων, κοστολογημένο, χρονικά προσδιορισμένο και κυρίως ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΟ, έτσι ώστε οι πολίτες να είναι σε θέση να κρίνουν και να συγκρίνουν.

Λάρισα 22 Φεβρουαρίου 2023

Για την Ε.Δ.Υ.ΘΕ

Γέμτος Φάνης, ομότιμος καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας,

Γιαννακός Κώστας, πρόεδρος Γεωπονικού Συλλόγου Λάρισας,

Κοτσιμπογεώργος Ηλίας, αντιπρόεδρος Οικονομικού Επιμελητηρίου Θεσσαλίας,

Ντογκούλης Δημήτρης, πρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ/ΚΕ